

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Necesitatea unei reviste pentru familie.

de **Dr. Teodor Botiș** Rectorul Academiei Teologice din Arad.

E un simpton îngrijorător al zilelor noastre și criza vieții familiare. Degradată taina căsătoriei în cele mai multe state moderne la un act pur civil, la un contract vremelnic ce se încheie legal în fața autorității civile și care se poate desface, când cer interesele unei părți, în concepția omului „luminat” din zilele noastre, tot mai mult se întunecă noțiunea nunții creștine și caracterul ei de taină, tot mai mult se desconsideră cerințele ei esențiale: sfințenia, tăria și unitatea.

Mulțimea însoțirilor conjugale, cari se termină cu dezastre morale și materiale, denotă, că la încheierea lor au predominat considerații și interese pur materiale.

Slăbind sentimentul religios și de răspundere înaintea lui Dumnezeu și a societății, concepția materialistă a vieții, lupta grea pentru existență, emanciparea greșit înțeleasă și practică a sexului feminin și introducerea obligatorie a căsătoriei civile, sunt tot atâtea cauze și factori, cari au contribuit la destrăbălarea și falimentul și a vieții familiare.

Concubinatele și divorțurile atât de *esepționale* în vremurile cu moravuri mai *patriarhale*, dar mai onorabile ca cele din zilele noastre, se înmulțesc an de an.

Avorturile artificiale zugrumă an cu an mii de vieți omenești. Statisticile oficiale înregistrează contingente tot mai mari de copii nelegitimi — „ai nimărui.”

În București au fost în anul 1927 nașteri 9719, din cari 2050 sunt copii nelegitimi și 81 găsiți. La oficiul stării civile s'au oficiat 4368 căsătorii și s'au înscris 720 hotărâri de divorț.

În eparhia Aradului — teritoriul de azi — erau la anul 1895, pe timpul introducerii că-

sătoriei civile, 5238 conviețuri nelegiuite, și 1910 copii nelegitimi, în anul 1926 avem 12.230 însoțiri nelegiuite și 2092 copii ai nimărui.

Deci în timp de o generație situația s'a agravat prin numărul înspăimântător al căsătoriilor nelegiuite. Dacă mai adăugăm la numărul de 12230 de concubini, pe care le înregistrează statistica oficială a eparhiei pe anul 1926 și tristul cortegiu de păcate, vădite și nevădite, ce însoțesc aceste conviețuri nelegiuite: Tâmpirea totală a sentimentului etic și religios, peirea pudoarei și a respectului social, *biruința* animalității asupra demnității omenești și creștinești, vom fi în măsură a aprecia pe deplin și obiectiv marea primejdie ce amenință biserica și statul de o potrivă.

Familia e temelia vieții sociale și factorul cel mai important în cultivarea spiritului public. Biserica și statul își clădește organismul său social pe instituțiunea d-zeească a căsătoriei.

Temelia ei firească și etică și realizarea înaltelor ei scopuri în cadrele principiilor veșnice ale moralei creștine, e totodată și baza existenței bisericii și a statului și condiția tăriei și prosperării lor.

Atăcată familia de germenii corupției, denaturată și lipsită de sfințenia și unitatea ei originală, slăbită în bazele ei etice și degradată dela rangul ei sacramental la o simplă însoțire contractuală, convențională, amenință cu dezagregare și înaltele și marile societăți, a căror fundament e după orânduirea dumnezească.

În fața acestei situații biserica lui Hristos nu poate rămânea impasibilă ori indiferentă.

Sforțările ei laudabile de a înălța viața religioasă morală la idealul creștin prin evan-

ghelizarea vieții, misiunea ei de a mântui sufletele, trebuie să se îndrepte în primul loc asupra familiei, căci fără familie creștină nu există viață — biserică creștină. În lipsa unui element social capabil de a pune în aplicare practică doctrina și morala creștină, viața noastră bisericească rămâne steapă și fără rod și ajungerea scopului final al chemării preoțești: sfințirea vieții individuale și colective și mântuirea sufletelor e un ideal lipsit de cele mai elementare realizări practice.

Pornind dela aceste premise, din trista realitate, care e o destrăbălare asemănătoare celei de pe timpul Mântuitorului nostru Isus Hristos și din marea importanță a familiei pentru societatea creștină (Mat. 19, 4-6; Evr. 13, 4; Eps. 5, 22-32), nimeni nu va contesta concluzia lor firească, că unul din cele mai importante obiecte ale misiunii interne bisericești e familia în scopul de a salva de denaturări, corupție și peire bunurile ei: copii, credința și funta ei sacramentală („proles, fides, sacramentum.“ Fer. Augustin: De bono coniug.)

În imperativa operă de renegerare a vieții familiare, pe care alte confesiuni, în situații mai favorabile, au întreprins-o, având rezultate plausibile și binefăcătoare, vechile cadre și metode ale activității și îngrijirii pastorale în raport cu familia vor trebui lărgite și perfecționate, potrivite și adaptate cerințelor vremurilor și prin editarea, din partea bisericii, a unei reviste pentru familia ortodoxă.

Biserica noastră ortodoxă întregită dispune azi de o bună presă periodică pentru știința teologică și literatura bisericească („Biserica ortodoxă“, „Revista teologică“).

Pentru luminarea credincioșilor, apărarea și întărirea credinței noastre strămoșești în masele largi ale poporului avem ziarul săptămânal „Lumina satelor“ și „Duminica ortodoxă“, precum și „Biblioteca Creștinului Ortodox“ din Arad.

Eparhiile își au organele lor oficiale, dintre cari unele ies din cadrele publicațiilor de ordin administrativ și îmbrățișează cu laudabilă râvnă și probleme actuale din toate ramurile vieții bisericești.

Își au organele lor de publicitate chiar și monahii și căntăreții bisericești, iar clerul secular se manifestă în public și își apără interesele profesionale în coloanele ziarului „Crucea“

Revistele teologice și organele oficiale și pentru popor își au însă menirea lor specială: cultivarea științei teologice, luminarea clerului și a poporului și îndreptarea organismului social al bisericii în ogașul legilor și corespun-

zător necesităților ce-le impune evoluția firească a unui mecanism social în funcție și dezvoltare.

O revistă pentru familie are scopul special, ca în lumina doctrinei creștine se mențină și să întărească conștiința în originea și instituțiunea dumnezeiască a căsătoriei și caracterul ei de taină a Legii noi și să îndrume toate funcțiunile naturale și sociale ale familiei și a membrilor ei în cadrele și în spiritul moralei lui Hristos, ridicând la un adevărat cult respectul familiei.

Fiind familia cea mai puternică bază a ordinii sociale și cel mai important factor în cultivarea spiritului public, de sine urmează, că o revistă pentru familia ortodoxă va îmbrățișa toate problemele sociale ce frământă societatea de azi și va lumina aceste probleme în spiritul Evangheliei lui Hristos.

Dar familia e și principalul agent educativ, care dă copilului creștere fizică, intelectuală și religioasă-morală. O revistă pentru familie se va ocupa deci și va da ș problemelor de educație, atât de necesară în zilele noastre, importanța cuvenită, în ea membrii familiei vor avea o călăuză sigură și un sfătuitor sincer.

Va ține trează și va întări conștiința religioasă și ortodoxă în membrii familiei, va duce și vesti pe Hristos în casele credincioșilor.

Prin citirea ei se va forma o disciplină spirituală, se va crea o mentalitate socială creștină și prin aceasta va contribui la consolidarea bisericii și a neamului.

O revistă pentru familie va grăi în primul loc inimilor. Scrisă nu de teologi savanți, dar seci, ci inspirată, ea va trezi conștiințele amorțite și mințile desorientate și le va îndruma și conduce la o concepție mai idealistă a vieții, la practicarea mai intensivă a virtuților creștine și naționale, la un creștinism mai activ și un naționalism mai productiv și constructiv.

Contra primejdiei morale, ce amenință sufletele și stinge sentimentele de probitate, de pudoare, bogată și înfloritoare literatură pornografică din zilele noastre, o revistă pentru familie va lumina sufletele, va întări voințele și va paraliza infecția imoralității, ce se furșează în suflete prin publicațiunile sectare și pornografice.

Prin publicarea unei reviste pentru familia creștină biserica își va continua, — potrivit necesităților, ce le impun vremurile schimbate, rolul important și necontestat ce la avut dela început de a îmbogăți sufletele încredințate îngrijirii sale prin revărsarea lumi-

nei și a culturii, prin nobilitarea sentimentelor și îndemnarea voinții spre fapte de caritate creștină.

O revistă pentru familie va fi un puternic factor în opera de educație a neamului și de îndrumare a vieții lui sociale; ea va paraliza influența desastroasă, veninul ce-l picură în suflete paginile presei fără răspundere, răspândirea în scris a minciunii, calomniei și a intrigilor politice, zăpăceala conștiințelor și coruperea sufletelor în urma anarhiei culturale și libertinajului moral din zilele noastre.

Familia creștină e nucleul împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Deci o revistă pentru familie prin scrisul său, prin învățăturile și îndrumările ce-le va da, va înălța sufletele spre o înțelegere în spirit creștinesc a scopurilor și rosturilor vieții noastre pământești, și va sprijini direcționarea învățătorială a bisericii de a forma din membrii familiei creștini luminați și activi: ostași ai împărăției lui Dumnezeu pe pământ.

Criza sufletească.

Na-i ce să te faci! Biruința în viața aceasta este acelor harnici și cumiști.

Bilanțul muncii, fără cumiștenie, este foarte ușor de făcut: *puteri irosite, fără nici un rezultat*. Nu e destul să muncești, ci să muncești cu mintea, atunci ai făcut deabea ceva pentru tine și pentru mulțime. Toate popoarele muncesc în felul lor, dela cele mai sălbatice până la cele mai culte. Intre omul din Paris și între cutare gură căscată din extremul orient, care așteaptă să i pice ceva în gură nu există deosebire în ce privește greutatea muncii.

Poate Francezului din Paris, care aleargă toată ziua nu-i cade așa de greu munca, ca leneșului din orient care să gândește de 10 ori până să hotărește să se întorcă de pe o parte pe cealaltă. Nu în muncă poate fi deosebirea ci în mintea care conduce și regulează munca. De aceea un popor lucră cuminte și în urma muncii lui răsar roade frumoase, iar alt popor lucră înaintea și apoi rezultatul se va vedea el mai târziu.

De ce nu ar putea fi și la noi pe toate terenele cum e la alții. Răspunsul e limpede. „Noi nene trăim în o criză sufletească”.

Dupăce vom trece prin criza aceasta, toate lucrurile au să se îndrepteze dela sine. Adevărul este însăși; criza sufletească, dacă nu cauți să o vindeci devine boală permanentă. Dacă vrei și î-ți convine poți să trăiești un veac întreg tot în criză sufletească. Chiar în

acest punct se arată puterea de viață a unui popor. Este în stare să curme criza sufletească, va merge bine, nu e în stare să înfrângă criza sufletească va merge rău.

În cutare sat unde în Dumineci și sărbători băjbăe crășnele de oameni tineri și bătrâni e vorba să se zidească o casă culturală după un plan foarte frumos. Treburile însă s'au împedecat fundă un gurativ al satului badea Ion este în criză sufletească „El nu vrea și e în stare să invenineze jumătate de sat cu fel de fel de minciuni. În alta parte a lumii acest badea Ion este simplaminte dat afară ori bătut bine, la noi e vecinul stavilar care nenorocește pe toți intelectualii satelor.

„Hia! mă rog așa e cum vrea poporul” Sunt sigur că dacă ar vezi un american și ar vedea democrația noastră s'ar înspăimânta așa de grozav încât cu vaporul proxim ar pieca și nu s'ar opri, să privească îndărăpt, până acasă.

Suntem un popor, care concepem în felul cel mai nenorocit democrația.

Democrația nu înseamnă ca să cheltui zeci de mii de lei și sute de zile tinere frumoase ca să crești pe un preot și apoi să-l dai pe mâna lui badea Ion care „cu criza sufletească” are să se ducă în mormânt, fără vindecare de această boală.

Asta poate însemna orice numai democrație nu, fiindcă democrația este felul de viață socială unde se respectă drepturile fiecărui om. În democrația noastră badea Ion a luat tot și nu a mai lăsat nimic pentru ceilalți.

Este foarte frumos să ne închinăm formulei „cum vrea poporul” și apoi fie cum o fi, dar datorii suntem să ne aducem aminte, dacă vrem să ne meargă bine și să trăim pe pământ mulți ani, că alătura de popor mai sunt și alte puteri de cari trebuie să ascultăm.

Întâia putere este Domnul, de care încă este bine să ascultăm. Mai întâi să zicem: este așa cum vrea Domnul cel din ceruri și apoi cum vrea poporul.

Voia noastră trebuie mai întâi să o potrivim cu voia lui Dumnezeu și apoi cu voia poporului, fiindcă altcum înzădar ne ostănim să zidim casa bunătăților.

În al doilea rând poate ar fi bine să ascultăm și de cultura și experiența de veacuri a omenimei. Doamne câți oameni mari au trăit și au murit în cea mai mare mizerie numai ca să poată face evident un mare adevăr. Câți ochi au trebuit să se stingă, ca să facă mai ușoară vederea ochilor urmașilor. Ce frumoasă și ce bună este cultura omenească

și ce fericiți sunt cei ce știu să guste din dulcelele ei. De aceea îndrănesc să categorisesc lucrurile astfel. Mai întâi voia lui Dumnezeu apoi învățămintele culturii omenescii, și după aceasta doară voia poporului și mai la urmă de tot voia lui badea. Ion cel cu criza sufletească permanentă.

Dr. Ștefan Cioroianu.
protopr.

+ Protopopul Adrian P. Deseanu,

Măști în 31 Ianuarie cor. a încetat din viață — după grele și lungi suferințe — în clinica chirurgicală din Cluj, distinsul protopop al Vascăului, *Adrian P. Deseanu*.

Vestea morții sale neașteptate și timpurie a impresionat adânc pe toți aceia, cari l-au cunoscut, apreciat și iubit pentru noblețea și bunătatea sufletului său ales. Înestrat cu rari și imbelșugate daruri ale grației dumnezeiești, protopopul Deseanu era o personalitate marcantă și impunătoare, o figură reprezentativă a clerului ortodox din Ardeal.

Născut în Arad, la anul 1869, ca fiu al marelui român și „anteluptător național”, *Ioan Popovici-Deseanu*, deputat în dieta ungară, înriscosuit al eparhiei Arad și fruntaș al vieții noastre publice din așia episcă. Mamă-sa, o femeie distinsă, era nepoata episcopului de pie memorie, Gherasim Rațu.

În casa părintească, care era pe acelea vremuri centrul vieții sociale și politice a Românilor arădani s'a lucrur de o educație aleasă și și-a însușit o cultură și o rutină socială, ce-l înalță peste semenii săi.

După terminarea școlilor secundare își continuă studiile — ca bursier al eparhiei Arad — la facultatea teologică din Cernăuți. Rămas însă încurând orfan, dimpreună cu 3 surori, e nevoit a-și întrerupe studiile și a-și face stagiul militar la Reg. 33 din Arad. Contemporanii își vor aduce aminte, cum într'un moment de revoltă sufletească „voluntarul” Deseanu, în timp de 5 minute evacuează cafeneaua „Vaș”, (azi „Cornul Vânătorilor”) de mulțimea străinilor, cărora nu le conveneau cântecele românești și nu observară ținuta cuvenită, când lăutarii intonară — la ordinea lui Deseanu, — imnul împărătesc.

Terminat fiind „anul de voluntar”, la invitarea fruntașilor din Bănat intră în redacția ziarului „Dreptatea”, al regretatului Dr. Valer Braniste, din Timișoara. După întemnițarea fericitului Braniste la asupra sa redactarea acestui organ de apărare națională. În calitate de redactor responsabil, Spunea adeseori că timpul petrecut în redacția ziarului „Dreptatea” și în societatea luptătorilor naționali din Bănat, în frunte cu Alexandru Mocsonyi, a fost cea mai frumoasă epocă din viața sa.

După eliberarea lui Braniste, trece, dimpreună cu el, la ziarul „Patria” din Cernăuți și-și reia firul studiilor întrerupte.

Pe acele vremuri Bucovina era terenul unor lupte aprige între elementul românesc și cel ruten, sprijinit de guvernul central din Viena. Partidul rutenilor tânări, în frunte cu cavalerul Vasliko și profesorul Smal-Stocki, pretindea înființarea unei episcopii rutene, împărțirea fondului religios, catedre la facultatea teologică și posturi în consistorul arhidiecezan. În

luptele elementului românesc din Bucovina contra pretenziunilor rutene, tânăria universitară română grupată în societatea academică „Junimea”, în frunte cu Dr. Gheorghe Popoviciu Iancu Nistor, Burduhos Adrian Deseanu, Victor Braniste, Dori Popovici, Sujanșchi și publicistul și scriitorul Mihail Teliman, își avu rolul său însuflețit de un înalt idealism și avânt tânăresc.

Șeful echipei combatante a tânăriei era studentul Deseanu — și prin felul său de a fi și de-a reacționa contra ținutei provocatoare a taberei contrare, la alegeri și manifestări naționale, deveni figura legendară („Sudu-mare”) din viața universitară, cunoscută în întreg ținutul Bucovinei și eternizată în foiletoanele („Adrian Sudul”, „Arestarea lui Dreifuss” etc.) din „Patria” și „Sentinela”, scrise de regretatul Mihail Teliman.

O demonstrație la gară, în primăvara anului 1899, contra bătrânului metropolit Aracadie Ciupercovici, care nu apăra cu destulă energie drepturile Românilor băștinași, contra veneticiilor din Galiția, avu drept urmare exulzarea — dimpreună cu Braniste — și a studenților Deseanu și Victor Braniste de pe teritoriul Bucovinei. Luat la goană de poliția austriacă, în vara anului 1899 trecu granița României — la Ițani. Petrecu un timp în București și colaboră la revista „Floarea Albăstră” a lui Iorga, de unde se reîntoarce la Arad și ocupă la Consistorul eparhial postul de referent ajutător în senatul episcopesc. În 1900 e ales paroh în comuna Joca, azi în Ungaria, unde prin activitatea sa își câștigă dragostea credincioșilor, pe cale de a fi pierduț pentru neam, admirația străinilor prin cuvântările sale frumoase și aprecierea superiorității sale eparhiale. La anul 1909 e ales protopop al Vascăului, în care calitate a funcționat cu vrednicie și încunjurat de stimă și iubire, până la moartea sa. A înestrat tractul cu o splendoră casă și cu o bibliotecă protopopească. A fost membru aproape în toate corporațiunile noastre bisericești și deputat în cameră.

Înmormântarea adormitului în Domnul a avut loc Joi în 2 Februarie în Vascău, servind prohodul P. S. Sf. arhierul Andrei Crșanul, în fruntea unui sobor de proști. La sfârșitul prohodului P. Sf. Sa a rostit un îndușoșetor panegiric.

Prin trecerea din aceasta vale a plângerilor a protopopului Adrian P. Deseanu un suflet nobil și de elită s'a luat sborul veșniciei, un vechiu și idealist luptător a depus armele în fața maestății morții. Cei ce te-au cunoscut și iubit, cei pe cari l-ai animat și înveselit cu vraja personalității tale, cu temperamentul tău jovial și năvalnic, înalță rugăciunii pentru odihna, sufletului tău și păstrează cu pietate amintirea faptelor tale.

Prietenul Todor.

'Unde a fost leagănul omenirii?

Este încă problematic faptul dacă obiectele și tablele de inscripție desgrupate de curând în jurul renumitelor izvoare „Vichy” din Franța sunt ori nu niște simple falsificări, ori că provin din epoca de piatră, sau poate dintr'o perioadă cu mult mai anterioară ori ba. Comisiunea internațională, care de prezent petrece pe locurile acelea afirmă hotărât, cumcă așa numiții „Glozelști” se află pe căi rătăcite. Astfel războirea

între cele două partide de savanți este încă în curs. Stăm înaintea descoperirii leagănelui omenirii, respective înaintea stabilirii vechi, ce nu se mai poate susține.

Abia trece câte o lună, ca să nu sosească o nouă veste surprinzătoare că: iată au descoperit patria străbună a omenirii! Dintre leagănele „descoperite până” acum putem aminti pe nimerite următoarele: Pustia — Gobi Tur hestan, Pomerania — Posterioră, Java, Brazilia, Scandinavia, Honduras, America de Sud, Congo, C. ylon, polul nordic s. a.

Părerea generală propagată în școli, că punctul de mănecare al culturii umane este regiunea dintre râurile Tigru și Eufrat, apare deja ca o fabulă înaintea tuturor oamenilor luminați din timpul de față. Presupunând, că ar fi probată într'un mod mai pe sus de orice îndoielă veritatea obiectelor glozeliste, însă chiar și atunci ar lipsi exactitatea aserțiunii lui Solomon Reinach, în sensul că așera obiectele aflate, amintite mai sus, ar proveni dintr'un timp d'înainte de asta cu cinci — șase mii de ani. Și dacă am și accepta de dovedita aserțiunea aceasta, s'ar provoca îndoielă față de învățăturile predate în școli, conform cărora cultura noastră străveche a provenit din valea râului Eufrat.

Obiectele descoperite la Glozel nu sunt făurite din metal deci trebuie că acelea provin din epoca de piatră. Dâșii recunosc teoria generală, că dezvoltarea tehnică a decurs pretutindenea uniform, dar nu se gândesc la aceeași, că leagănelui culturii de mii de ani din Asia vestică a trecut mai înainte peste așa numita epocă de piatră. Cartea lui L. Albert intitulată: „Biblia străveche a Indogermanilor” tractează mai întâi teza, că obiecte de metal au făurit pentru prima dată oamenii din regiunea Caucazulului pe cari apoi emigranții de acolo le-au adus cu sine în Europa. De aci se vede lămurit, cumcă la oamenii, cari au trăit pe teritoriile terestre ale Asiei de West, confecționarea de obiecte din piatră este de o proveniență de dată anterioară. Deci obiectele aflate întru cât ar proveni de fapt din epoca de piatră, acelea au ajuns în Franța pe pe calea emigranților din Asia vestică.

Față cu aceasta constatare de unde și cum se poate dovedi, că hărburile și alte vechituri mărunte descoperite la Glozel ar putea privi la un trecut de douăzeci mii de ani? Astfel apare foarte curios faptul, că un arheolog atât de celebru, pe cum este Solomon Reinach, vrea să facă lumea să creadă că leagănelui omenirii ar fi tocmai Franța lui iubită și că de aci ar fi pornit cultura umană, care s'a stâns și apoi iarăși a trebuit importată din orient.

Atari cazuri numai așa se pot executa dacă se retace credința în Biblia evraică și se falsifică în mod nerușinat cunoștința istorică cea mai, veche a omenirii de r să albă: „Biblia străveche”. Din aceasta cronică, care fără îndoielă este veritabilă și deamăndă de crezut, putem vedea, cumcă emigrările în masse din Asia de West în Europa orientală și-au fost luat începutul înainte de asta cam cu vre-o patru mii de ani în modul acesta a fost complexită Franța de Sud Aquitania de mai târziu de către coloniștii Galliberi veniți din Spania... Aceștia iarăși după „Biblia străveche” au provenit din Georgia de astăzi.

Este meritul lui L. Albert, descoperitorul „Bibliei străvechi”, care trăește azi în Londra, cumcă pe Sumeri, cari locuiesc în regiunea Eufratului, i-au defi-

niat de protopărinții a unei singure rase de geniu și că originea geniului au derivat-o dela Sumeri. Iar unde s'a născut cultura de acolo a emanat și omenimea. Leagănelui culturii este deci indentic cu leagănelui omenirii.

Scopurile de colonizare și formarea de națiuni încă se știu de motivele cele mai vechi ale evoluției. Dar de unde au provenit coloniile? Poate din Glozel, Scandinavia Pomerania? Hotărât că nu ci tocmai din Mezopotamia au trecut în Caucaz și de acolo s'au răspândit în toate direcțiile rozet de vânt. Este de tot natural aceea, că oamenii, primitivi fără îmbrăcăminte au putut vițui numai în zona toridă sub clima fierbinte și pentru ca să poată înalta spre Nord mai întâiu au trebuit să inventeze vestimintele. Europa nordică și însăși Franța de mijloc deja din aceasta singură cauză nu au putut fi patria străbună a omenirii.

E o absurditate formală și aceea presupunere, cum că Francezul din Glozel ar fi știut inventa alfabetul înainte de Fenicienii Ori că sunt aceștia niște simple falsificări, sau că provin din perioada feniciană în Mezopotamia și în Egipt s'au desgroat nemăsurate semne de inscripție, a căror vechime de mai multe mii de ani este evidentă. Cele două reviste mai vechi ale lumii antice: Biblia și „Biblia străveche” sunt operele alor două popoare cunoscătoare de scrisoare cari au venit din Mezopotamia. Fenicienii, cari se înțelepteau cu comerțul dela sinul pe sic până la marea mediterană, au fost silți, ca să inventeze și să folosească alfabetul.

Toate urmele conduc spre una și aceeași direcțiune și dacă pe câte un profesor german îl persecută ideile fixe căutând patria străbună a Germanilor în regiunea polului nordic, toată munca lui ar fi tot atât de fără prospect și fără scop, ca a domnilor d'alde Reinach, cari se căznesc a descoperi leagănelui omenirii și pretind a-l fi descoperit tocmai în regiunea Glozel de lângă Vichy.

(Tradus din „Temesvári Hírlap 296 din 31 Dec. 1927)

Sănniculaul-mare, la 12. Ianuarie 1928.

Nicolae Fizeșianu
protopop mil. ort. rom în retr.

Din activitatea practică a Academiei Teologice din Arad.

Predică

rostită în capela penitenciarului din Arad,
la 27 Decembrie 1927.

de I. N. Popescu,
student-teolog.

FRĂȚILOR!

Mai întâi de toate vă rog ca să nu fiți îndoelnicii de venirea noastră în acest sf. locaș de unde se înalță rugăciuni către D-zeu, căci noi nu venim cu gânduri rele, nu venim din curiozitate ca să vedem pe unii frați ai noștri, cari din ispășirea unor păcate sunt puși în astfel de stare, nu venim cu scopul de a vedea acest palat al celor osândiți trupește, nu venim din interese anumite, ci noi viitorii păstori sufletești de mâine, îmboldiți de dragostea mare ce avem față de chemarea noastră, am început a face apostolat în orișice locaș de închinare ajutând pe preoți fie cu fapta, fie cu cuvântul la aruncarea sămânței celei adevărate în sufletele acelor credincioși, cari mărturisesc pe Dumnezeu.

Am venit ca să luăm parte la sfânta jertă cea fără de sânge a bunului Mântuitor ce se aduce pentru estarea păcatelor noastre, am venit ca împreună cu D-v. să ne rugăm Celui Atât puternic, ca să ne dea putere sufletului ca să vedem greșelile noastre și să ne ferească de a mai cădea în păcat.

Deci sufletele noastre unindu-se și prin mijlocirea părintelui ce aduce jertfa și se roagă pentru noi, să coborâm pe Hristos în inimile noastre, căci Mântuitorul a zis: „Că unde sunt doi sau trei adunați în numele meu (adică în Biserica Sa) voi fi și eu în mijlocul lor.”

Dar pe noi ce vă vizităm nu numai sub dragostea cea mare a viitoarei noastre misiuni, ci și o altă însușire a sufletului nostru nu îndreaptă pașii la D-v, e acea virtute a dragostei, ai iubirei aproapelui, a iubirei ce trebuie să aibă un păstor sufletesc: „Ca să se bucure cu cei ce se bucură și să plângă cu cei ce plâng”. Dar această iubire se cere și oricărui creștin ortodox care trebuie să mure pe păstorul lui sufletesc, care este reprezentantul lui Hristos și al apostolilor.

Deaceia în predica mea am să vă dezvolt un subiect intitulat: „Iubirea adevărată în D-zeu și aproapele.”

Fraților!

Știu că bunul D-zeu ne-a făcut, că El ne poartă de grijă și că pe El trebuie să-L ascultăm. Căci El este acela care ca dintr-o conștientă fără fund sevară asupra noastră bunătațle Sale; El este acela care ne conduce în călătorii; El este cel ce întărește sufletul și-i mângâie pe cei ce stau în închisori; li pare rău de faptele lor, dar așteaptă ca ei să se reîntorcă, căci nu vrea moartea pășosului, ci să se întorcă și să fie viu. Din tot ce vedem că există în lumea aceasta, pe om îl iubește mai mult fiindcă este chipul și asemănarea Sa.

Dacă D-zeu iubește toate creaturile Sale, pe om care este asemenea Sieși, nu? S'ar înșela amar cel ce ar crede astfel. Pe om D-zeu, pe lângă toate celelalte calități, l-a înzestrat și cu libertatea voiei, adică de a face ceiace vrea, l-a făcut pe om ca să muncească, să fie cinstit și drept. Munca, cin-tea și dreptatea sunt trei surori, cine le desparte își face singur rău. Omul cei drept muncește, dar vedeți că sunt unii oameni deși amestecă munca cu lăcomia, care este o ispită a diavolului, ce nu lasă pe om să fie cinstit. Lăcomia face pe om să înșele, să spună minciuni și să nu se țină de cuvânt. Legea Domnului zice ca să fim cumpătați în toate, să ne mulțumim cu cât câștigăm pe cale cinstită, să ajutăm pe aproapele nostru, să ne iubim ca frații, căci toți suntem fii a unui părinte Ceresc care ne-a creiat și ne-a pus la îndemână totul, ba ca să-și arate iubirea Sa nemărginită față de noi, pe însuși Fiul Său S-a dat jertă pe cruce ca să ne scape de păcatul strămoșesc. Domnul Isus Hristos prin moartea Sa pe cruce și prin învierea Sa din morți, a prăbușit împărăția diavolului, ne-a scos din legăturile întinericului scoțându-ne la lumină, ne-a scos din cei morți și ne-a ridicat la cer. Vedeteți câte dragoste a avut D-zeu față de oameni.

A trimis pe Fiul Său ca să i-a corp omenesc ca toți să-L vadă și să-i asculte învățăturile Sale D-zești, cari duc la mântuire, ridicându-ne la treapta de fii ai lui D-zeu și noi să ne numim frați. El a zis: „Intru aceasta vor cunoaște toți că sunteți fii mei, de veți avea dragoste intru voi.” Aici nu spune că între bogat și sărac, între stăpân și servitor, între sănătos și bolnav să fie deosebire, ci toți trebuie să se iubească. Vărat și un exemplu al iubirei aproapelui: „Un bogat împreună cu fiul său, au plecat la plimbare, luând după ei și pe robul lor. Pe când erau pe malul unei ape adânci din greșală robul căzu în apă

Tatăl hăiatului zise fiului său: Aruncă-te repede în apă și scapă-ți! La aceste cuvinte cei de față se minunară de bu-

nătătea aceluia stăpân cu robul său și ziceau: „Ar părea că D-F ține mai mult la rob decât la fiul său. Ca și acest stăpân a făcut și D-zeu care și-a lasat Fiul să moră pe cruce, pentru a ne mântui pe noi robii săi. Fericitul Augustin zice: Pentru a mântui pe robul Tău, Tu Doamne ai jertfit pe însuși Fiul Tău”. Dar să ne gândim și noi: ce s'ar spun desore un asemenea rob care nu și-ar iubit stăpânul?!”

Tatăl Ceresc ne-a spus ca să nu dorim răul altuia, să iubim pe aproapele nostru ca pe noi înșine. Noi în schimb am uitat aceasta, că nici pe noi înșine nu ne respectăm, asta-i din cauză că nu ținem în seamă legea lui D-zeu și ne lăsăm stătuții diavolului.

Acela iubește pe D-zeu, care iubește pe aproapele său, dar această iubire să nu fie mai presus decât cea față de D-zeu, căci iată ce zice Isus Hristos: „Că cel ce iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine; și acela ce iubește pe fiu sau pe fiică mai mult decât pe mine nu este vrednic de mine (Matei 10,37)”. Am să vă dau un exemplu de astfel de iubire care zice: „Să iubim pe D-zeu mai mult decât orice.”

Stăma Perpetua trăia în căsătorie fericită și tocmai era mama unui copil când fu denunțată la guvernatorul păgân din Cartagina că ar fi creștină. Pe vremea aceea, a fi creștin, era o crimă vicioasă de moarte. Guvernatorul păgân dădu ordin ca să fie aruncată numai decât în închisoare. Tatăl femeii, care era păgân, auzind de pedeapsa ficei sale, se duse la ea și înghenunchi se rugă ficei sale ca sa nu facă lui și lumii rășinea de a se numi creștină. Perpetua șia bine ce era ca datorce ca fiică tatălui ei și ca creștină Mântuitorului ei. Deaceia declară tatălui ei cu respect, cu cuviință și hotărât: „Sunt creștină tată și D-zeul nostru, Hristos zice: „Cine iubește pe tată mai mult decât pe mine, nu este mie vrednic.” Bătrânul plecă nemângâiat și aduse pe mama și amândoi înnebunțată mijloacele pentru a schimba hotărârea ficei sale prin rugăciuni, tângădueli, lacrimi, apel la iubirea de tată și de mamă, la cinstea familiei și mărirea care le-ar produce-o osândirea ei la moarte.

Dar Perpetua rămase statornică și repetă: „Sunt creștină iubiți părinți și M-torul spune: „Cel ce iubește pe tată și pe mamă mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine”. Ei bine, au plecat părinții și au venit a treia oară cu cea mai grea ispită pentru Perpetua. I-a adus copilul ei în vârstă numai de câteva luni, ca o bună mamă l-a luat, l-a pus la inimă, l-a sărutat plângând și prinzând curaj l-a dat înapoi părinților zicând: „Sunt creștină iubiți părinți și D-zeul și M-torul meu spune: „Cel ce iubește pe tată, pe mamă, pe fiu sau pe fiică mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine”.

Ce asalt greu era aceasta asupra unei inimi creștinești. Pe când bătrânul tată i se rugă înghenunchi ca să lăpede creștinismul, iar ea nevrând, a fost lovită în cap, de un servitor al închisorii. Dar Perpetua rămase tare. Ea știa că acela căreia îi jertfise totul, îi va răsplăti însușit. Deci iubirea către D-zeu a biruit iubirea către copil, către părinți, către întreaga familie, către toate bunurile. Aceasta era iubirea către D-zeu mai presus de orice (Morala Scriban).

Câtă deosebire e între această femeie, sf. Perpetua, și noi cei de astăzi!! Lumea de astăzi aleargă după averi, petreceri și fapte truștii și deaceia uită învățătura Evangheliei și îndepărtându-se de ea, s'apropie de calea pierzării călcând în picioare dreptatea, adevărul, cinstea, iubirea aproapelui și mai ales iubirea desăvârșită pe care trebuie să aibă în D-zeu.

Noi în viața aceasta suntem ca niște călători cari au ajuns la o răspântie și nu știe pe care drum s'apuce ca să ajungă la scopul dorit. Deaceia iubite creștine, de vrei să ajungi la fericirea veșnică urmează calea lui Hristos, vin-o

*) Ioan 13:35.

*) Morala-Scriban.

la Biserică și aici îl vei găsi, coboară-L în inima ta ca să te întărească și să te înviednicească a te numi cu adevărat creștin a sfintei Lui Biserici, pentru care s'a dat pe sine jertfă pe cruce ca s'o întemeieze și toți câți vor intra în ea să se măntuiască, (să se sfințească) și să se numiască fii ai lui Dumnezeu.

Deacea când vă va elibera din aceste ziduri și vă veți duce la casele voastre, la părinții voștri, la copiii voștri să vă înnoiți sufletește schimbând cugetele rele cu cele curate și să vă duceți regulat la biserică, ascultând pe pastorul vostru sufletește, *căci el priveghiază pentru sufletele voastre.*

Ascultați pe mai marii voștri căci și stăpânirea e de Dumnezeu rânduită zice sf. Ap. Pavel.

Acum mă adresez și vouă femeilor care aveți o chemare, un rol stânt și anume *rolul de mamă.* Uitați păcatul ce l-ați făcut până acum și când vă veți duce la casele voastre să vă îngrijiți copiii ca lumina ochilor. Unde nu vă pricepeți, întrebați pe cele ce știu. Și când un cuget greu v'apasă, nu uitați să bateți la ușa bisericii, căci ea v'asteaptă.

Mântuitorul a spus că oricare femeie poate să fie un izvor de bine și poate să îndrepte un neam și chiar o lume întreagă.

Și-atunci, când providența Divină se varsă peste sufletele voastre, puneți-vă în cugetele voastre pilda unei vieți înalte și purtați-vă în așa chip, încât copiii voștri să umbie cu ochii închiși tot pe aceleași căi pe care veți merge de-acum încolo. Făcând astfel, în ceasul cel mare, când veți încrușișa mâinile pe piept veți înalta ochii către cer zicând: „Acum liberează Doamne pe roaba ta, căci pe pământ cât am stat, sămânță bună am semănat“. Iar fiilor și ficelor voastre le veți zice: „Dragii mei, aduceți-vă aminte de ceia ce cu drag v'a purtat în brațele ei, faceți mai mult de cât a făcut ea și rugați-vă pentru ea (S. Mehedinți).

Vedeți voi cele ce sunteți mame ce chemare sublimă aveți? Voi sunteți cele ce urziți viitorul neamului. Deci faceți-vă datoria de mame bune.

Ca încheiere, încă odată vă spun când veți fi la casele voastre să nu nesocotiți biserica și cuvintele noastre sau ale preotului D-v, ci să vă învârtiți în Duhul iubirii aproarelui și mai ales către iubire desăvârșită în Dumnezeu ca și sf. Perpetua pe care v'am dat-o de exemplu. Da fraților! Să iubim pe Dumnezeu, și patria și atunci vom fi un popor fericit.

Încheind, rog pe bunul Dumnezeu să vă întărească și să vă călăuzească pe calea cea dreaptă ce duce la fericire — Amin.

Spre știre

Începând cu acest număr în articolii de fond următori vom publica o seamă de probleme, care urmează a fi obiectul preocupărilor de activitate, chemate a fi înfăptuite. P. Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie în legătură cu aceste probleme a adresat mai multor P. C. Protopopi și preoți eparhiali următoarea scrisoare:

Nr. 6086/1927.

În timpul din urmă tot mai mult s'a accentuat observația că în biserică lipsește fapta creștină. Pentru a nu ne aduce nouă slujitorilor Sf. Altare învinuirea că am fi asemenea unor ivoare fără de apă, smerenia Noastră credem necesar să apelăm la binevoitorul concurs al P. C. Tale întru ducerea la îndeplinire a unor probleme, dintre cari unele au fost des-

băte și în sesiunea din 1927 a Congresului Mitropolitan din Sibiu.

Vom în special să abordăm chestiuni, cari să poată avea și urmări vizibile, adică vom a pune probleme cari să se și înfăptuiască, fiindcă citim la II. Petru cap. I v. 5. „Sporiți întru credința voastră fapta bună“ — Vom va vieța creștină în parohii să fie legată de înfăptuire, în vederea cărora trebuie să acționăm și prin presa noastră bisericească.

Astfel vom a lucra efectiv pe terenul asociațiilor religioase, al activității misionare, caritative. Urmărim îmbunătățirea vieții religioase-morale a credincioșilor, îngrijirea bisericilor și cimitirelor, și peste tot intenționăm a face tot ce este potrivit ca să asigurăm apropierea de Dumnezeu a sufletelor.

Veți binevoi a ține seamă de considerațiunile practice, adică de posibilitățile de realizare, cuprinzând tema o expunere de cel mult două articole, cari urmează a se publica în *Biserica și Școala*. — Prin aceasta contribuim și la o redactare cât mai bună a organului oficial al eparhiei noastre, având interesul să dovedim în toate privințele că muncim cu sistem, după metode cari dovedesc scopuri bine definite.

Vă rugăm să trimiteți lucrarea pe adresa noastră.

Cu arhierești binecuvântări

† Grigorie m. p.

piscop

„Națiunea Dominantă”

Acesta este numele unui nou ziar ce apare în București, redactat de înflăcăratul român ortodox, Tudor Popescu, vicepresedintele societății ortodoxe a femeilor române din România Mare.

Iașiși titlul acestui ziar ne arată că el va lupta pentru drepturile și pentru biruința religiei ortodoxe din patria noastră. În cei doi numeri apăruiți până acum autorul ne arată pericolele ce amenință biserica noastră prin concordat, prin intervențiile unor uniți de a se schimba și proiectul de lege al cultelor ce urmează să fie votat de corpurile legislative așa fel că, dacă dintr-o comună toți uniți ar reveni la biserica mamă — de unde au fost duși cu înșelăciuni, — biserica lor cu toate averile ei să nu treacă cu ei la religia ortodoxă, ci să rămâne pe cel dela Roma.

Deci preoțimea ortodoxă din România va trebui să vegheze ca proiectul de lege al cultelor să se voteze cu paragraful 41 neschimbat, căci de aceasta este vorba.

Pentru acest scop este de neapărată trebuință ca toți să ne înșirăm sub steagul ortodoxiei desfășurat de dl. Popescu Tudor prin ziarul „*Națiunea Dominantă*”.

Preoțimea noastră din eparhia Aradului a dat dovadă totdeauna de un sentiment ortodox și național.

Acum va face proba când va abona fiecare ziarul „Națiunea Dominantă”. Costă numai 300 lei anual. Adresa București str. Sf. Apostoli 10. Unșilor cari strigă până acum contra acestui ziar, le spunem că el nu va dispărea, căci toată preoțimea română îl sprijinește.

INFORMAȚIUNI.

Schimbări în personalul Consistorului din Arad. La începutul anului curent, în personalul Consistorului nostru s-a făcut următoarele schimbări: Dl. Dr. Gh. Popovici fost revizor eparhial, a trecut în calitate de profesor la Academia teologică din loc.

La postul de revizor eparhial a fost ales protopopul din Ineu, Ioan Georgea.

La referada pensionarilor, ținută până acum de I. Cloară care a dimisionat, a trecut părintele Aurel Părvu care va lucra cu părintele referent D. Muscan la senatul episcopesc.

Iar la postul de ajutor contabil a fost instituit părintele T. Oraia venit dela parohia Moroda.

Logodnă. Anunțăm cu plăcere logodna d-soarei Valeria Tolea, fiica protului A. Tolea din Coroi (jud. Bihor) cu d. Coriolan Putici funcționar la Consistorul nostru și viitor preot al frunzei comune Cuvin.

Administrator protopopesc. Vener. Consistor a numit adm. protopopesc al tractului Belinț, pe par. Iosif Geanță din Topolovățul mare.

Regele Spaniei divorțează? Din Paris vine știrea că regele Alfons al Spaniei vrea să se despartă de soția sa, care i-a dăruit doi copii din care unul este surdomut, iar celalalt tuberculos, astfel că nu are moștenitor la tron. Regele s'a adresat și Papei pentru încuviințarea divorțului. Regele se va însura probabil cu o princesă franceză.

Copii din Rusia. O mulțime de copii din Rusia, fără ajutor și fără hrană s'au apucat să jefuiască Polonia n'a putut să-i oprească pe copii înfometați. Copii umblă în hoarde mari și jefuiesc tot ce le vine în cale. Numai în luna Decembrie trecute s'a constatat că peste 2000 de case au fost jefuite de acești copii fără căpătai.

Proces pierdut Funcționarii unguri cari n'au depus jurământul ci au fugit în Ungaria au făcut proces la curtea din Haga. Curtea din Haga a dat sentința în procesul acestor hotărând ca funcționarii de naționalitate ungară care n'au depus jurământul de credință, n'au dreptul la despăgubiri. Prin urmare asemenea plângeri contra statelor sunt fără nici un temel.

Câte neamuri sunt pe pământ? Un învățat din Franța a aflat că pe pământ traesc 850 de neamuri, cari vorbesc tot atâtea limbi. Unii deși vorbesc aceiași limbă, totuși cu greu se înțeleg căci vorbesc în

dialecte, adică într'alt fel decum este limba scrisă în cărțile lor de școală. A găsit 5000 de dialecte. În America oamenii vorbesc 417 limbi, în Asia 143, în Africa 115, în Australia și insulele dintr'aceluiași 106, în Europa 89 limbi.

Din America la Paris, pe jos. Un tânăr în vârstă de 25 de ani, anume Ewen Eastman a părăsit în ziua de 17 Ianuarie orașul Salem din Statul Massachusetts, America spre a se duce pe jos la Paris. Primarul din Salem a dat tânărului o scrisoare pentru președintele republicii franceze. El se îndreaptă spre nord-vest ajunge în Alaska de unde va trece strâmtoarea Behring pe ghiată. El speră să ajungă la Paris în anul 1930.

Nr. 153/1928.

Publicațiune.

Parchetul de 43 Ha. din pădurea Statului în hotarul comunelor Șolmoș-Milova, cedată în folosința eparhiei ort. române a Aradului se va da în exploatare pe calea concursului cu oferte în scris, cari se vor înainta la consiliul eparhial ort. rom. din Arad până în 20 Februarie a. c. unde să pot primi informațiuni mai detaliate.

Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad.

CONCURS.

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III. Vășoia, tractul ppt. Buteni, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Beneficiu.

1. Sesia par. 32 jngh. parte arător parte fânaș.
2. Casă parohială.
3. Bir și ștote legale.
4. Intregire de salariu dela stat.

Alesul va plăti impozitele către stat și comună după beneficiul său. Va catehiza și va predica regulat.

Reluctanții trebuie să se prezinte la Vășoia pentru serviciul divin — rituale și oratoric.

În înțelegere cu F. Roxin ppter.

Consiliul Eparhial Ort. Rom.

—□—

1—3

Poșta administrației.

Abonații foii „Biserica și Școala” sunt rugați să-și achite fără amânare eventualele restanțe și să ne trimită abonamentul pe anul 1928; iar Epitropiile parohiale să ne remită cât mai urgent calendarele rămase nevândute.

Redactor responsabil: SIMION STANA
Censurat. Prefectura Județului.